

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SAKARYA VALİLİĞİ YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7.	DENETİM BULGULARI.....	9
8.	EKLER.....	19

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	4
Tablo 4: Doğrudan Temin İle Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı	13
Tablo 5: Doğrudan Teminle Yapılan ve Tamamlanması Belli Bir Süreyi Gerektiren Yapım İşleri Listesi	15

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
2. Doğalgaz, Su ve Elektrik Aboneliklerine İlişkin Ödenen Güvence Bedellerinin Muhasebeleştirilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
2. Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilen ve Tamamlanması Belli Bir Süreyi Gerektiren Yapım İşlerinde Sözleşme Yapılmaması
3. Yapım İşleri İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Poliçelerinde Bazı Risklere Fazla Muafiyet Uygulanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 28'inci maddesinin (A) fıkrası ile büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde genel bütçeli idare olarak yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları kurulmuş, daha sonra aynı maddede 674 sayılı KHK'nın 35'inci maddesiyle yapılan değişiklikle yatırım izleme koordinasyon başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüştürülmüştür.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 273'üncü maddesinde, büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde, valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli olarak kurulan yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının;

- Kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu,
- Acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi,
- İlin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi,
- Temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi,
- İldeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesi

görevlerini gerçekleştireceği belirtilmiştir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesinde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları bünyesinde kurulan acil çağrı merkezlerinin işleyişine dair usul ve esaslar 112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının; muhasebe ve raporlama işlemlerinde, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri; taşınır mallarına ilişkin işlemlerinde, Taşınır Mal

Yönetmeliği hükümleri; mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin işlemlerinde, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri; yapılan harcamalara ilişkin belge düzenleme işlemlerinde Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Valiye bağlı olarak kurulan özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının teşkilat yapısı Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'te düzenlenmiştir. Yönetmelik'in 3'üncü maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının sevk ve idaresini yapan başkanın vali veya valinin görevlendirdiği vali yardımcısı olduğu ifade edilmiştir.

Başkanlıkta Yönetmelik'in 4'üncü maddesi gereği Yatırım İzleme Müdürlüğü, Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü, 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü, İdari ve Mali İşler Müdürlüğü ile Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü bulunmaktadır.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının personel ihtiyacı İçişleri Bakanlığı kadrolarında görev yapan personelden karşılanmaktadır. Başkanlık bünyesindeki müdürlüklerde ve geçici birimlerde görev yapmak üzere uzman, sözleşmeli personel ve memurları kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın Başkanlıkta görevlendirmeye valiler yetkilidir. Bu yetki çerçevesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nda vali tarafından görevlendirilmiş 64 memur, 5 işçi, 20 sözleşmeli personel ve 23 taşerondan kadroya geçen işçi çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmamakla birlikte bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile ilgili hususlar, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiş olup Yönetmelik'te 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuattaki bütçe, kesin hesap, sorumluluk, hesap ve kayıt düzeni, muhasebe ve raporlamaya ilişkin benzer hükümlere yer verildiği görülmektedir.

Öte yandan Yönetmelik'in 19'uncu maddesine göre Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat

hükümlerinin kıyasen uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı bütçesi, TBMM'deki bütçe görüşmelerinde başkanlıklarına yapılacak hazine yardımı ödenekleri belirlendikten sonra, hazine yardımı miktarları dikkate alınarak hazırlanır ve valinin onayına sunulur. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun TBMM Genel Kurulunda kabulünü müteakiben bütçe vali tarafından imzalanarak yürürlüğe konulur.

Sakarya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bütçe ve muhasebe işlemlerine ait kayıtlar ile bu kayıtlar esas alınarak üretilen tablo ve raporlar, Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından üretilmektedir. Muhasebe hizmetleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sunulan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılarak kayıt altına alınmaktadır. Diğer işlemler için İçişleri Bakanlığının e- Bakanlık otomasyon sistemi kullanılmaktadır.

Başkanlığın 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Çeşidi	Önceki Yılandan Devreden Ödenekler (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenekler (TL)	Kurum Dışı Ek/ Özel Ödenek (TL)	Aktarmayla Eklene/Düşülen Ödenekler (TL)	Net Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Giderleri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenekler (TL)	Sonraki Yıla Devreden Ödenekler (TL)
Personel Giderleri	0,00	2.355.000,00	20.544.994,64	123.000,00 (-)	22.776.994,64	21.799.967,66	977.026,98	0,00
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	330.000,00	5.127.286,24	123.000,00 (+)	5.580.286,24	5.580.171,44	114,80	0,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.000,00	5.235.000,00	260.000,00	1.144.468,63 (+) 458.853,48 (-)	6.187.615,15	5.255.049,97	932.565,18	0,00
Cari Transferler	0,00	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	97.921,75	2.078,25	0,00
Sermaye Giderleri	8.046.061,22	2.530.000,00	57.440.319,19	2.341.521,29 (+) 2.700.136,44 (-)	67.657.765,26	12.869.657,72	54.788.107,54	0,00
Sermaye Transferleri	0,00	250.000,00	0,00	0,00	250.000,00	0,00	250.000,00	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yedek Ödenek	0,00	1.200.000,00	0,00	327.000,00 (-)	873.000,00	0,00	873.000,00	0,00
Toplam	8.053.061,22	12.000.000,00	83.372.600,07	3.608.989,92 (+) 3.608.989,92 (-)	103.425.661,29	45.602.768,54	57.822.892,75	0,00

Başkanlığın 2021 yılı öz bütçesi ile 12.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup, önceki yıldan tahsisli mahiyette devreden 8.053.061,22 TL, yıl içinde eklenen 83.372.600,07 TL ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 103.425.661,29 TL olmuştur. Yıl içinde 45.602.768,54 TL Bütçe Gideri yapılmış olup, 57.822.892,75 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	7.000.000,00	30.427.780,88	0,00	30.427.780,88	434,68
05- Diğer Gelirler	5.000.000,00	61.646.156,31	0,00	61.646.156,31	1.232,92
06- Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	12.000.000,00	92.073.937,19	0,00	92.073.937,19	767,28

Başkanlığın 2021 yılı bütçe gelir kalemlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki dağılımına bakıldığında, gelirlerin % 66,95’ini “YİKOB’lar Tarafından Yürütülecek Hizmetler Karşılığı Elde Edilen Gelirler” kalemini içeren Diğer Gelirler, % 33,05’ini Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler oluşturmaktadır.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderlerinin Ekonomik Kodu	2021 Yılı Gider Bütçesi (TL)	2021 Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	22.776.994,64	21.799.967,66	95,71
02-S.G.K. Devlet Prim Giderleri	5.580.286,24	5.580.171,44	99,99
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.187.615,15	5.255.049,97	84,92
04-Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00
05-Cari Transferler	100.000,00	97.921,75	97,92
06-Sermaye Giderleri	67.657.765,26	12.869.657,72	19,02
07-Sermaye Transferleri	250.000,00	0,00	0,00
08-Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09-Yedek Ödenekler	873.000,00	0,00	0,00
Toplam	103.425.661,29	45.602.768,54	44,09

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri % 44,09 oranında gerçekleşmiştir. Başkanlığın 2021 yılı bütçe gider kalemlerinin toplam bütçe giderleri içindeki dağılımına bakıldığında, Personel Giderlerinin toplam bütçe giderlerine oranı % 47,80 oranında gerçekleşirken Sermaye Giderlerinin toplam bütçe giderlerine oranı % 28,22 gerçekleşmiştir.

Başkanlığın bütçe giderlerinin; % 95,71’i muhtar maaşları ile taşerondan kadroya geçen işçi ücretlerini kapsayan personel giderleri, % 99,99’u Sosyal Güvenlik Kurumlarına devlet

primi giderleri, % 84,92'si mal ve hizmet alım giderleri, % 97,92'si cari transferler, % 19,02'i ise sermaye giderlerinden oluşmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Başkanlığın faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 40.400.733,11 TL, Faaliyet Geliri 92.092.368,24 TL olup, Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 51.691.635,13 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 15'inci maddesi uyarınca; Başkanlıkların muhasebe işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını göre yapılmaktadır.

Hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan her hangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelikteki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri ile Çevre; Şehircilik ve İklim Değişikliği bakanlıkları yetkilidir.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Başkanlıkların raporlama işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı

icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehirlerde il özel İdareleri kapatılarak 30 Büyükşehir Belediyesi bulunan İllerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur. 1 Eylül 2016 tarihli ve 29818 sayılı Resmî Gazete'nin 2'nci mükerrer sayısında yayımlanan 674 sayılı KHK'nın 35 ve 36'ncı maddeleri ile mülga 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un YİKOB'larla ilgili 28/A maddesine kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli ibaresi eklenmiştir. Mevcut yapı 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 273'üncü maddesinde aynen korunmuştur.

2012 yılından 2016 yılına kadar geline zaman diliminde, organizasyon yapısındaki köklü değişiklikler, İl Özel İdarelerinin Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıklarına (YİKOB) dönüşürken çeşitli sıkıntılar yaşanmasına yol açmıştır. Başkanlığın organizasyon yapısı, görev tanımları ve çalışma süreçleri İçişleri Bakanlığınca çıkarılan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik ile belirlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelikte iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir düzenleme veya iç kontrol sisteminin kurulması ve etkin işleyişine dair herhangi bir yetki, görev ve sorumluluk tanımlanmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda yer almayan YİKOB'ların bütçe oluşturma, muhasebe ve kayıt düzenleri de İçişleri Bakanlığınca çıkarılan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Özellikle bütçe oluşturma, bütçelerin kullanımı ve bütçe uygulamalarının raporlanması ve mali tablo oluşturma süreçleri, 5018 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatına atıflar yapılarak düzenlenmeye çalışılmıştır.

Sonuç olarak stratejik plan, performans programı, iç denetim gibi 5018 sayılı Kanun ile getirilmiş uygulamaların, tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli kuruluş olan YİKOB'lar için geçerli olmadığı, Ön Mali Kontrol Yetkilisinin ise Strateji ve Koordinasyon Müdürü ile eş tutulduğu anlaşılmaktadır.

Sakarya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olmadığından, bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamakta olup bu hususta herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sakarya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Kuruma diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 130, 131 ve 132'nci maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188, 189, 190, 191, 192 ve 193'üncü maddelerinde, tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiş, bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar oluşturulmuş, tahsislerin durumuna göre 02.Kamu idaresinin tahsis ettiği taşınmazlar ve/veya 03.Tahsisli kullanılan taşınmazlar yardımcı hesaplarında kamu idaresince takip edilmesi öngörülmüştür.

10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli taşınmaza ilişkin giderler" başlıklı 7'nci maddesi hükmü uyarınca tahsisli taşınmazlar ile ilgili her türden giderin tahsis yapılan kurum tarafından karşılanması gerektiğinden yapılan bu giderler muhasebe kayıtlarında yer alacaktır. Bu nedenle, tahsisli taşınmazların tahsis bilgisinin muhasebe kayıtlarında ilgili yardımcı hesaplarda bulunması, idarenin tahsise konu taşınmazları üzerindeki mali yükümlülükleri açısından anlam kazanmaktadır. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde düzenlenen tam açıklama kavramı da, muhasebenin genel kabul görmüş bir ilkesi olup bu kavram uyarınca varlıkların gerçek durumunun mali tablolarda yer alması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 252 Binalar Hesabına ait 03 kodlu yardımcı hesaplar ile birlikte 500 Net Değer Hesabına ait 12 kodlu yardımcı hesabın kullanılmaması nedeniyle Kuruma tahsis edilen 16 adet taşınmazın muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Başkanlık verdiği cevapta; bulgu konusu hususa katılmış olup, Başkanlığa tahsisli taşınmazların, ilgili muhasebe kayıtlarının yapılarak mali tablolara gerekli yansıtılmalarını belirtildiği belirtilmiştir.

Kurumun tahsisli kullandığı taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre yapılması ve mali tablolarda doğru bilgileri içerecek şekilde yer almasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Doğalgaz, Su ve Elektrik Aboneliklerine İlişkin Ödenen Güvence Bedellerinin Muhasebeleştirilmemesi

Doğalgaz, su ve elektrik aboneliklerine ilişkin ödenen güvence bedellerinin muhasebe kayıtlarında takip edilmediği tespit edilmiştir.

Yatırım İzleme Ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Muhasebe ve raporlama işlemleri" başlıklı 15'inci maddesinde, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının muhasebe ve raporlama işlemlerinin, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "126 Verilen depozito ve teminatlar hesabı" başlıklı 95'inci maddesinde, hesabın, geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılacağı, aynı Yönetmelik'in "226 Verilen depozito ve teminatlar hesabı" başlıklı 168'inci maddesinde ise hesabın, geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılacağı hususu düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının, bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için ise 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemeler sonucunda, İdarenin 76 adet su, elektrik ve doğalgaz aboneliği olduğu, yalnızca bir abonelik için 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kayıt yapılarak ödenen güvence bedellerini muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Başkanlık verdiği cevapta; doğalgaz, su, elektrik ve türk telekom aboneliklerinin, 6360 sayılı Kanun'la mülga olan Sakarya İl Özel İdaresinden devir alındığını, güvence bedellerine ilişkin herhangi bir kaydın Başkanlığa bildirilmediğini fakat başkanlık adına abonelik bulunan tüm kurumlara abonelik güvence bedellerinin tespiti ve bildirilmesi için yazı yazıldığını ve gelen cevaplar doğrultusunda güvence bedellerinin kayıt altına alınacağını belirtmiştir.

Belirtilen düzenlemeler gereğince, geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için verilen depozito ve teminatlar hesaplarının kullanılması ve mali tablolara yansıtılması gerekir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde Bütçeye Konulan Ödenğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2021 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendinde; "*Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.*" hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 121.405,00-TL'yi, diğer idarelerin 40.443,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarının ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in

“Genel esaslar” başlıklı 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun’un 62’nci maddesinin (1) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun’un gerek 21’inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22’nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10’unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği, üçüncü fıkrasında ise Kanun’un 21’inci maddesinin (f) bendi ve 22’nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı, ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımları, hizmet alımları ve yapım işlerinde, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10’unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 4: Doğrudan Temin İle Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı

Harcama Kalemleri	2021 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (TL) (A)	Toplam Ödenek’in (TL) % 10’u (Sınır) (B=A*%10)	22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL) (C)	Sınırı Aşan Tutar (TL) (D=C-B)	22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı/Toplam Ödenek Tutarı (C/A)
Mal Alımı	3.415.000,00	341.500,00	2.012.279,79	1.670.779,79	%59
Hizmet	825.000,00	82.500,00	200.845,37	118.345,37	%24
Yapım İşİ	2.260.000,00	226.000,00	1.337.833,62	1.151.833,62	%61

Başkanlık verdiği cevapta; Yatırım İzleme Müdürlüğünün bütçesinin 2.420.000,00 TL, Bakanlıklardan Müdürlük bütçesine aktarılan 22.296.356,49 TL ile birlikte toplamda 24.716.356,49 TL olduğunu, İdari ve Mali İşler Müdürlüğünün bütçesinin 7.695.000,00 TL, Bakanlıklardan Müdürlük bütçesine aktarılan 26.252.280,00 TL ile birlikte toplamda 33.947.280,00 TL olduğunu ve aktarılan tahsisli ödenekler ile birlikte değerlendirildiğinde yapılan doğrudan temin limitlerinin aşılmadığını; doğrudan temin harcama limitinin ise her bir Müdürlüğün harcama yetkililiğinin bulunduğu bütçe toplamına göre ayrı hesaplanması gerektiğini belirtmişse de; gerek 4734 sayılı Kanunun 62’nci maddesi gerekse bu maddenin uygulamasına ilişkin çıkarılan Tebliğ, parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde bütçeye konulan ödenek’in %10’unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü

alınmadan aşılmayacağını ve %10 sınırlama hesabında ise harcama birimlerinin bütçesinin değil idarenin bir bütün olarak bütçesinin esas alınması gerektiğini ifade etmektedir.

Ayrıca Başkanlık bütçesine tahsis mahiyette aktarılan ve belli bir iş için kullanımı şart koşulmuş ödeneklerin kurum bütçesinin parasal limitlerin hesaplanmasında dahil edilmesi mümkün görünmemektedir.

Şöyle ki; bahsi geçen tutar Başkanlığın tasarrufunda herhangi bir iş kalemi veya hizmet alımı için kullanabileceği bir tutar hükmünde olmayıp, aktarılan tutar sadece bahsi geçen iş için harcanabilecektir. Ayrıca tahsisli aktarılan ödenekler bir diğer kamu kurumunun bütçesinde yer almaktadır ve parasal limitlerin hesaplanmasına dahil edilmesi, mükerrer parasal limit hesaplanmasına yol açacaktır.

Sonuç olarak; Başkanlık tarafından 2021 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, her biri için ayrı ayrı bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 2: Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilen ve Tamamlanması Belli Bir Süreyi Gerektiren Yapım İşlerinde Sözleşme Yapılmaması

Kurumca doğrudan temin yöntemi ile yapılan ve tamamlanması belli bir süreyi gerektiren yapım işlerinde sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "4734 sayılı Kanunun 22/d bendi gereğince ihtiyaçların temini" başlıklı 22.5'inci maddesinin 22.5.1'inci fıkrası uyarınca, idarelerce, 4734 sayılı Kanunun 22/d bendinde belirtilen ve Kamu İhale Kurumunca her yıl güncellenen tutarları aşmayan mal ve hizmet alımları ve yapım işleri ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin mal ve hizmetler doğrudan temin edilebilmektedir.

Doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, ilan yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususlar idarelerin takdirindedir.

Bununla birlikte Kamu İhale Genel Tebliği'nin 'Doğrudan temine ilişkin açıklamalar' üst başlıklı 22.1.1.3'üncü maddesi uyarınca, bu madde kapsamında alımı yapılacak malın

teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda alımların bir sözleşmeye bağlanması zorunludur. Ancak bir defaya mahsus yapılacak alımlarda ise sözleşme yapılması idarelerin takdirine bırakılmıştır.

Aşağıdaki tabloda örnekleri ile görüleceği üzere kurum tarafından doğrudan temin yolu ile yapılan ve tamamlanması belli bir süreyi gerektiren yapım işlerinde sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sözleşmenin olmaması, işin makul bir süre ve standartta yapılmaması halinde idare haklarının ve kalite güvencesinin korunmasında olası risklerin kontrolünü sağlayacak bir düzenlemenin bulunmadığını göstermektedir.

Tablo 5: Doğrudan Teminle Yapılan ve Tamamlanması Belli Bir Süreyi Gerektiren Yapım İşleri Listesi

Yevmiye No	Yevmiye Tarihi	İşin Adı	Yer Teslim Tarihi	İş Bitimi Tarihi
229	10.02.2021	Valilik Kampüsü G Bloкта Bulunan AB ve Dış İlişkiler Bürosu İle Hizmetli Odası ve A Giriş Nizamiye Noktasının Boyanması İşİ	20.01.2021	2.02.2021
313	22.02.2021	Sakarya Vali Konağı Muhtelif Dış Cephe Boya Yapılması İşİ	10.02.2021	16.02.2021
315	22.02.2021	Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü 1 Nolu Toplantı Salonu Tadilat İşİ	4.02.2021	16.02.2021
346	22.02.2021	Taraklı Kaymakamlık Konutu Onarım İşİ	12.01.2021	10.02.2021
353	24.02.2021	Karapürçek Kaymakamlık Lojman Tadilatı İşİ	3.02.2021	10.02.2021
356	24.02.2021	Vali Konağı 2 Nolu Müştemilat Tadilat İşİ	4.02.2021	22.02.2021
459	8.03.2021	Sakarya Valiliği A Blok Zemin Kat Yikob Koridorunda Bulunan Vali Yardımcısı Makamının Boyanması İşİ	26.02.2021	3.03.2021
500	16.03.2021	Sakarya Valiliği 1 Nolu Toplantı Odasına Besleme Hattı Çekilmesi İşİ	4.03.2021	11.03.2021
644	1.04.2021	Vali Konağı 4 Nolu Müştemilat Tadilat İşİ	10.03.2021	30.03.2021
682	7.04.2021	Vali Konağı Kazan Dairesinde Kullanılan Sirkülasyon Pompası ile 500lt Boyler Kazanının Yenilenmesi İşİ	25.03.2021	30.03.2021
1248	15.06.2021	Serdivan Kaymakamlığı Çay Ocağı Tadilatı İşİ	8.03.2021	7.05.2021
1535	13.07.2021	Erenler Kaymakamlığı Önündeki Bekçi Kulübesinin Onarım İşİ	3.06.2021	5.07.2021
1746	6.08.2021	Kaynarca Hükümet Konağında Bulunan 174341818/1 Kimlik Numaralı Asansör Revizyon İşİ	17.05.2021	24.06.2021
1923	26.08.2021	Karasu Kaynakamlığı Lojmanına 500Lt Boyler Kazanı ve Lavabo Yapılması İşİ	9.08.2021	9.08.2021
2706	24.11.2021	Taraklı Kaymakamlık Konutu Onarım İşİ	29.09.2021	8.11.2021

Başkanlık verdiği cevapta; doğrudan temin yöntemi ile yapılan ve tamamlanması belli bir süreyi gerektiren yapım işleri listesinde belirtilen işlerin niteliği, çalışma yapılacak mahallin durumu, hizmetin aksamaması ve temin edilecek malzemelerin tedarik süresiyle ilgili

belirsizlikler nedeniyle piyasa araştırmalarında yer alan ‘‘Teklif Belgelerinde’’ işin yapım s¼relerine ilişkin herhangi bir ¼ng¼r¼de bulunulmadığını, bu nedenle s¼zleřme yapılmadığını; bundan sonra, tamamlanması belli s¼reyi gerektiren yapım işlerinde s¼zleřme yapılması hususunda gereğinin yerine getirileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, doğrudan temin yoluyla alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir s¼reyi gerektirmesi durumunda alımların bir s¼zleřmeye bağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Yapım İşleri İnşaat Sigortası (B¼t¼n Riskler) Poliçelerinde Bazı Risklere Fazla Muafiyet Uygulanması

Kurum tarafından yaptırılan yapım işlerinde, y¼kleniciler tarafından yaptırılan b¼t¼n riskler (all risk) sigortalarında bazı risk kalemlerine % 2’den fazla muafiyet uygulandığı g¼r¼lm¼řt¼r.

Yapım İşleri Genel şartnamesinin İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması başlıklı 9’uncu maddesinin 1’inci fıkrasına g¼re; Y¼klenici, işyerindeki her t¼rl¼ araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile s¼zleřme konusu yapım işinin korunmasından 43¼nc¼ madde h¼k¼mleri dikkate alınmak şartı ile işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumludur. Bu sebeple y¼klenici, 4735 sayılı Kamu İhale S¼zleřmeleri Kanunu’nun 9’uncu maddesi h¼k¼mleri dahilinde; işyerlerindeki her t¼rl¼ araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile s¼zleřme konusu iş için, işin ¼zellik ve niteliğine g¼re ihale dok¼manında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen s¼re içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı ‘‘inşaat sigortası (b¼t¼n riskler)’’, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek s¼reye ilişkin ise y¼r¼rl¼kteki İnşaat Sigortası (B¼t¼n Riskler) Genel şartları çerçevesinde kapsamı ihale dok¼manında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

Aynı maddenin 3’¼nc¼ fıkrasına g¼re ise; t¼m riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami % 2’dir.

Yapılan incelemede, şartnamede, uygulanacak muafiyet oranlarının, iletim ve dağıtım hatlarında meydana gelecek diğer tabiat olayları, hırsızlık bakım devresi ve diğer hasarlarda %10, diğer hasarlarda %25,¼nc¼ şahıs mali mesuliyet hasarlarında %10, kazıklı temel ve

istinat duvarı çalışmalarında meydana gelecek hasarlarda %10 ve depremde %10 olarak belirtildiği görülmüştür.

Sigorta poliçesinde muafiyet oranlarının % 2’lik orandan fazla olması yüklenicinin nihai sorumluluğunu kaldırmamakla birlikte, karşılaşılabileceği riski artırması bakımından önem arz etmektedir. Dolayısıyla Yapım İşleri Genel Şartnamesinin ilgili hükmünde belirtildiği üzere tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami % 2 olmalıdır.

Kamu İdaresi cevabında; ihale edilerek sözleşmeye bağlanan işlerde, yüklenici tarafından yaptırılan İnşaat Sigortalarının (all risk) Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin 9’uncu maddesi hükümlerine göre incelendiğini ve tespit edilen eksikliklerin zeyilnameler ile düzeltildiğini, muafiyet ve koasürans oranlarına dikkat edildiğini ve “Kaynarca İlçe Emniyet Amirliği Yeni Bina Yapım İşleri” dışındaki işlerde zeyilname yaptırılarak ya da başka bir sigorta firmasıyla yeniden düzenlenerek oranların düzeltildiğini fakat “Kaynarca İlçe Emniyet Amirliği Yeni Bina Yapım İşleri” için düzenlenen sigortada belirtilen oranların dikkatten kaçarak sehven kaldığını ve bahse konu oranların aşılmaması hususunda gereğinin yapılacağını belirtmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda yapılan açıklamalar ve anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yapım işleri bütün riskler (all risk) sigortalarında % 2’den fazla muafiyet uygulanmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu					
Bulgu Adı			Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Abonelik Kapsamında Ödenen Güvence Bedellerinin Giderler Hesabına Kaydedilmesi			2019	Yerine Getirilmedi	Abonelik kapsamında ödenen güvence bedellerinin giderler hesabına kaydedilmesi 2021 yılında da devam ettiğinden, 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünün 2'nci maddesinde aynı konu Doğalgaz, Su ve Elektrik Aboneliklerine İlişkin Ödenen Güvence Bedellerinin Muhasebeleştirilmemesi başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.